

GRØNN TENKING I INDUSTRIEN

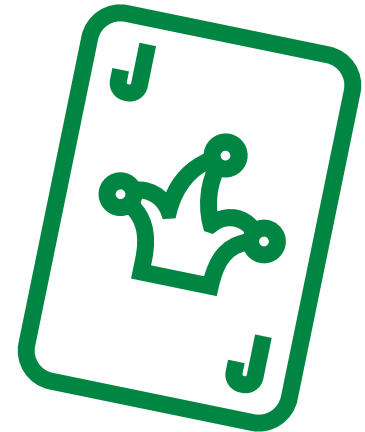
Kristiansand, 25.04.22

Stein Lier-Hansen, administrerende direktør

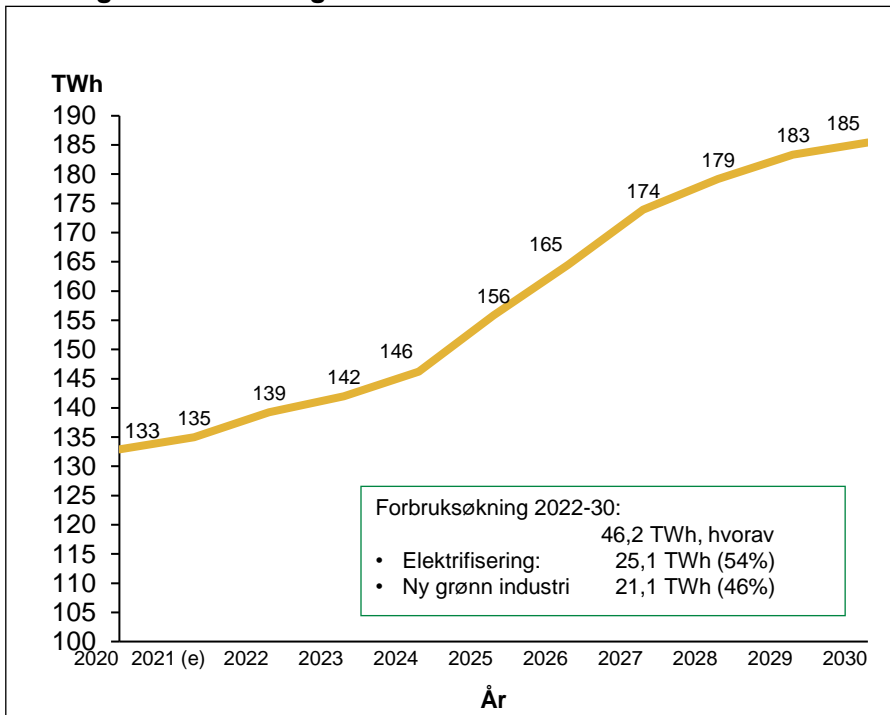
Industrien i det grønne skiftet

- Industrien er en viktig del av løsningen for å nå klimamålene
- Bærekraftige arbeidsplasser og økt verdiskaping
- Vi skal løse klimaproblemet samtidig som vi tar hensyn til naturens tåleevne
- Norge har et svært godt utgangspunkt for å kunne lykkes i å kombinere disse hensynene

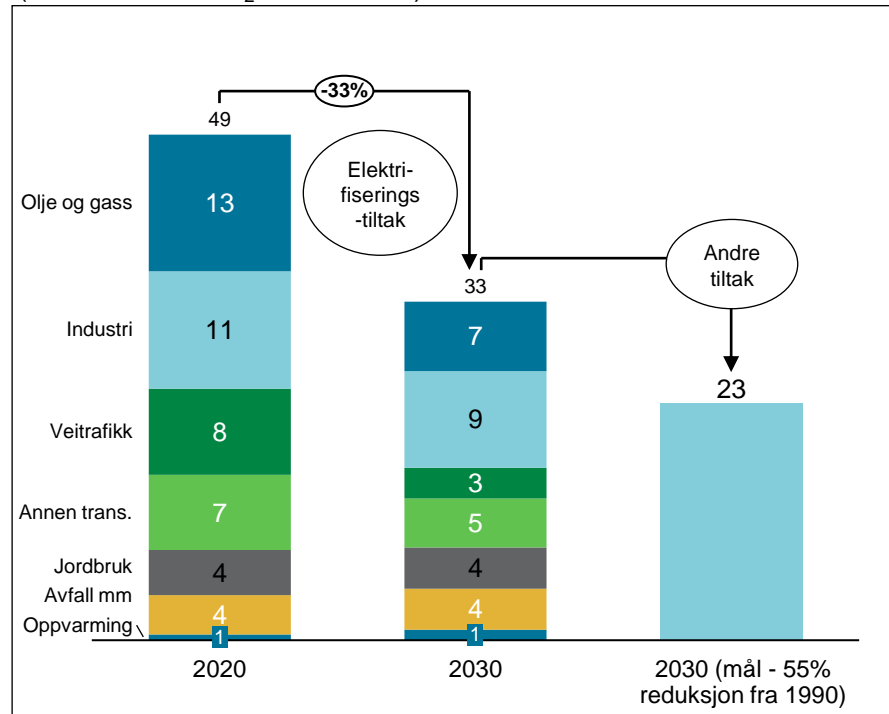

Samfunnsmålene for 2030 krever økt krafttilgang

Kraftig forbruksøkning mot 2030...

...som tar oss et stykke mot 2030-målet, men mer må til (millioner tonn CO₂-ekvivalenter)

Kraftsystemet – grunnlaget for å nå overordnede samfunns mål

- Klimamål, elektrifisering og industriell forbruksvekst krever rask utbygging av mer fornybar kraft
- Frem til 2030 skal Norge oppnå tre sammenkoblede mål:
 - *Redusere utslipp av klimagasser med 55 prosent*
 - *Videreutvikle eksisterende og bygge ny lønnsom grønn industri*
 - *Omstille leverandøri industrien fra olje- og gass til offshore vind og hydrogen*

Energiloven 30 år

- 2002: Statsråd Stensnæs ber folk gå på sosialkontoret for å få dekket strømregningene
- Reservekraftverk i Midt Norge
- Ny kraftproduksjon, regelen er subsidier; Grønne sertifikater
- Ytterligere investeringer, endringer i skatteregimet

Har vi kommet lenger siden 2002?
Fremdeles en diskusjon om høna og egget!

Det samfunnsøkonomiske perspektivet endres fordi samfunnsmålene endres

- 1991: Hvordan minimere kostnadene i driften av systemet?
 - Ferdig utbygd system og overkapasitet.
- Dagens utfordring: Lage et totalsystem som gjør at vi når de langsiktige samfunnsmessige målene til lavest mulig kostnad?
 - Investeringer i produksjon og nett for å nå utslippsmålene og for omstilling av økonomien.
- Hele systemet må ses i sammenheng med samfunnsmålene. Samfunnsøkonomisk lønnsomhet kan ikke beregnes for hver enkelt investering isolert.

Samfunnsmålene:

- Klima
- Grønn industri
- Videreutvikle leverandørindustrien til nye næringer

Vannkraften gir oss en konkurransefordel, men veien blir humpete mot 2050

- Norge har Europas beste kraftsystem med de laveste totalkostnadene
- Vannkraften gir oss billigere reguleringsressurser og en økende og langvarig konkurransefordel
- Konkurransefordelen gjør det mulig å redusere klimagassutslippene gjennom elektrifisering og et attraktivt sted for ny, grønn industri
- Men omstillingen av energisystemene i landene rundt oss gjør veien fremover svært humpete

Status kraftbalansen, tiltak

- *Kort sikt:*

- En priskrise for industri og husholdninger – kompensasjonsordninger viktig!

- *Mellomlang sikt:*

- Mulig med betydelig modernisering og opprustning av flere klare vannkraftprosjekter, 10TWh
- Revitalisere satsingen på energieffektivisering
- Tilrettelegging for landbasert vind på miljømessig bærekraftige vilkår.
- Fortgang i konsesjonsprosessene i NVE og planer for utbygging av nettet.
- Få fortgang i den norske havvindsatsingen

- *Lenger sikt:*

- 2030 og videre - massiv satsing på havvind, avklaringer på infrastruktur

Småkraft, opprusting og utvidelse vannkraft

- Småkraftforeningen: 16,7 TWh småkraft innen 2030
- Hvordan unngå at prosjekter splittes opp for å bli definert som småkraft? Grensen bør økes fra dagens 10 MW.
- Stort potensial for opprustning og utvidelse, herunder tilpasning til større nedbørsmengder/flomtiltak/klimatilpasning.
- Nytt skattesystem for vannkraftproduksjon legger til rette for lønnsomme investeringer i opprustning og utvidelser.

Tilleggsmelding om energipolitikk – vindkraft på land

- Regjeringen åpner opp igjen konsesjonsbehandlingen av vindkraft på land. NVE kan ta nye meldinger om vindkraft til behandling der vertskommunene samtykker til det.
- Regjeringen styrker kommunens rolle og vil stille strengere krav til konsesjonsbehandlingen, basert på et oppdatert kunnskapsgrunnlag.

Rasjonalet for utbygging av havvind har endret seg raskt

Politiske mål

For et år siden

1. Videreutvikle leverandørindustrien mot fornybar
2. Teknologiutvikling flytende havvind
3. Forsyne norsk sokkel med fornybar energi
4. Eksport av kraft til kontinentet

Nå

1. Styrke kraftbalansen på fastlandet
2. Forsyne norsk sokkel med fornybar energi
3. Videreutvikle leverandørindustrien mot fornybar
4. Teknologiutvikling flytende havvind
5. Eksport av kraft til kontinentet

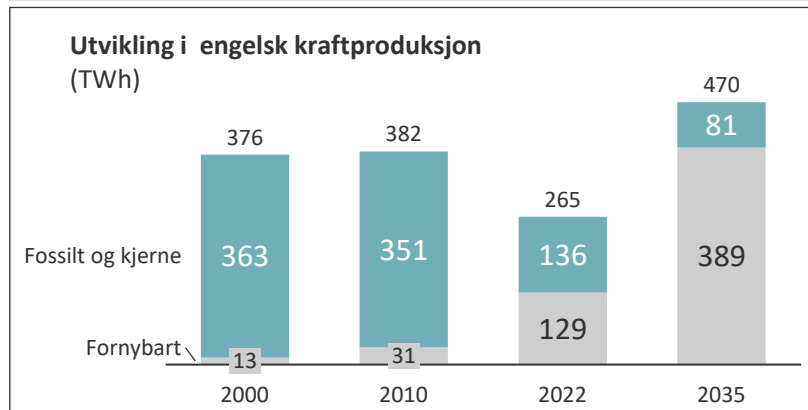
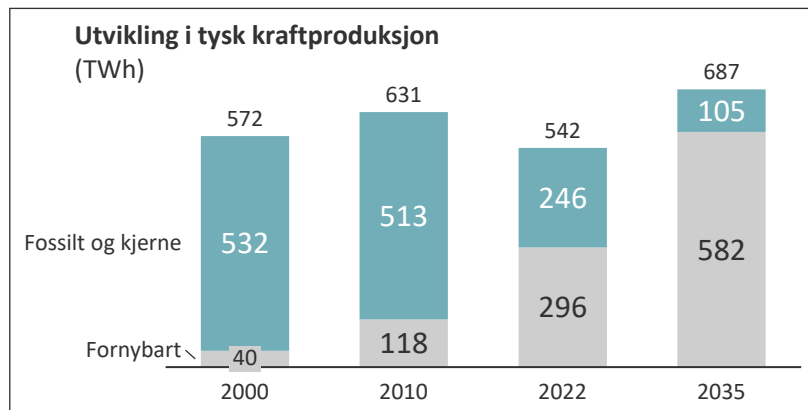
Hvordan virker markedet?

- Endringer i europeisk kraftmiks krever gjennomgang av hvordan utenlandsforbindelsene fungerer
- Vannverdier: hvordan disponerer vi vannet vårt best mulig i den nye situasjonen?
- Prisdannelsen i kraftmarkedet: er marginalprising rett løsning?

Statsråd Terje Aasland: «alle steiner skal snus»

Store endringer i energisystemene rundt oss gjør oss mer sårbare og vi vet mindre om hvordan energisystemet vil fungere enn vi gjorde før

- *Dramatisk omstilling i landene rundt oss – vi vet ikke hva som kommer til å skje*
- *Stor ustabilitet rundt oss – politiske beslutninger former utviklingen = høy risiko*
- *Modellberegninger gir svar i en verden der kommersielle logikker styrer (som Statnett trodde da vi tok beslutninger om mellomlandsforbindelsene)*
- *Kommisjonens utfordring: forstå og forholde til «sjokk» og dyp politisk risiko i energisystemene rundt oss*

Energikommisjonen

[Nyhetssak fra regjeringen om Energikommisjonen:](#)

«Regjeringen har i dag oppnevnt en energikommisjon som skal kartlegge energibehovene og foreslå økt energiproduksjon, med mål om at Norge fortsatt skal ha overskuddsproduksjon av kraft og at norsk industri og norske strømkunder fortsatt skal ha rikelig tilgang på fornybar kraft.»

[Mandat](#)

Kommisjonens mandat er knyttet til disse fem overordnede temaene:

1. Hvordan Norge påvirkes av energimarkeder i rask endring
2. Perspektiver for utviklingen i kraftforbruket
3. Potensialet for samfunnsøkonomisk lønnsom kraftproduksjon
4. Perspektiver for forsyningssikkerheten
5. Sentrale interessekonflikter i energipolitikken

Anbefaling innen 15. desember 2022